

Tiedote 3.10.2013

WWF: Itämeren suojelun yhteistyö koki kolauksen Kööpenhaminassa

Tänään pidetty Itämeren ympäristöministerien ja EU:n HELCOM-kokous päättyi yli neljä tuntia myöhässä ja ristiriitaisissa tunnelmissa. Kokous keskittyi uusien avauksien sijaan lähinnä aiemmin tehtyjen päätösten heikentämiseen. WWF varoittaa, että tavoite Itämeren hyvästä ekologisesta tilasta vuonna 2021 ei toteudu, jos Itämeren suojelun toimintaohjelma ei saa rantavaltioissa laajempaa poliittista tukea.

Vaikeimmaksi kysymykseksi Kööpenhaminassa nousi laivaliikenteen typpipäästöjen vähentäminen, josta syntynyt kiista Venäjän ja muiden osallistujien välillä venytti ministerikokousta useilla tunneilla ja uhkasi kaataa kokouksen julkilausuman syntymisen.

Rantavaltioiden oli tarkoitus viedä kokouksessa eteenpäin sitä, että Itämerestä tulisi NECA-erityisalue, jossa alusliikenteen typpipäästöjä ilmaan rajoitettaisiin. Venäjä kuitenkin piti rajoitusta vain taloudellisena rasitteena, eikä halunnut julkilausumaan kirjausta sen edistämisestä tai viittausta siihen, että asiasta sovittiin jo edellisessä ministerikokouksessa Moskovassa vuonna 2010. Lopulta saatiin aikaan sopu, ja HELCOM-maat luopuvat typpipäästöjä koskevan rajoitusalueen edistämisestä Kansainvälisessä merenkulkujärjestössä IMO:ssa. Sen sijaan EU ilmoitti aikovansa edistää asiaa.

"Kokouksen vaikea ilmapiiri kertoo siitä, että HELCOM on Itämeren rantavaltioiden yhteistyön foorumina kriisissä. Ministerien olisi pitänyt voida päättää asioista, jotka olisivat tehostaneet Itämeren suojelua nykyisestä, mutta nyt he olivat paikalla keskustelemassa vain siitä, heikennetäänkö suojelutoimia vai ei", toteaa WWF:n tarkkailijaryhmän jäsenenä kokoukseen osallistunut meriohjelman päällikkö **Sampsa Vilhunen** WWF Suomesta.

Itämeren suojelu nähdään kustannuksena

Itämeren suurimman ravinnekuormittajan, maatalouden, suhteen maat tekivät uusia sitoumuksia tutkia ja edistää ravinteiden tehokkaampaa käyttöä.

Tärkeä päätös oli myös uusien maakohtaisten ravinnepäästötavoitteiden hyväksyminen. Esimerkiksi Suomen kohdalla tämä tarkoittaa veloitetta pienentää Suomenlahden ravinnekuormaa aikaisemmin sovittua enemmän. Puola sen sijaan sai läpi vaatimuksena, että sitä koskeva vähennystavoite kirjattiin vain viitteelliseksi.

"Tämä on heikennys Itämeren rehevöitymisen torjuntaan. Puolalle osoitetut uudet päästöleikkaukset ovat aikaisempaa pienemmät, ja nyt niiden sitovuuskin heikentyy viitteellisuuden takia", Vilhunen sanoo.

"Silmiinpistävää rehevöitymiskeskustelussa oli se, että osa maista oli huolestuneempia torjuntatoimista kuin itse rehevöitymisongelmasta. Itämeren suojelu nähdään lähinnä kustannuksena, eikä investointina tulevaisuuteen."

WWF ja muut tarkkailijoina olleet ympäristöjärjestöt muistuttivatkin puheenvuorossaan, että Itämeren suojelu on taloudellisesti kannattavaa. WWF:n tuoreen raportin mukaan Itämeren tilan kohentamiseksi tehtävät suojelutoimet voivat tuoda jopa 550 000 uutta työpaikkaa ja tuottaa alueelle 32 miljardia euroa vuoteen 2030 mennessä.

Tavoite vaarassa

HELCOM-maiden vuonna 2007 allekirjoittaman Itämeren suojelun toimintaohjelman tulisi palauttaa Itämerelle hyvä ekologinen tila vuoteen 2021 mennessä.

"Ohjelma on kriittisessä vaiheessa. Jos sen toteutus ei lähde nyt kunnolla vauhtiin, tavoitetta ei saavuteta. Itämeren suojelun toimintaohjelma on tärkeä työkalu. Kotiläksyt ovat kuitenkin tekemättä eli toimenpiteiden toteutus rantavaltioissa ontuu vaarallisesti", Vilhunen arvioi.

WWF:n ja muiden ympäristöjärjestöjen puheenvuoro ministerikokouksessa: <http://wwf.fi/mediabank/4881.pdf>

Itämeren suojeluohjelman toteuttamista arvioiva selvitys *Baltic Sea Action Plan – is it on track*: <http://wwf.fi/mediabank/4546.pdf>

Terveen Itämeren talousvaikutuksia käsittelevä raportti *Turning Adversity into Opportunity*: <http://wwf.fi/mediabank/4680.pdf>

Lisätietoja:

Meriohjelman päällikkö Sampsa Vilhunen, WWF Suomi, 040 550 3854, sampsa.vilhunen@wwf.fi

Tiedoksi toimituksille:

Itämeren suojelukomissio eli HELCOM muodostettiin vuonna 1974 Helsingissä seitsemän Itämeren rantavaltion kesken. Se oli tuolloin maailman ensimmäinen alueellinen merta koskeva sopimus, jonka allekirjoittivat kaikki alueen rantavaltiot. Myöhemmin sopimuksen piiriin ovat tulleet "uudet" Itämeren valtiot ja EU-komissio.

Itämeren suojelun toimintaohjelma (Baltic Sea Action Plan) hyväksyttiin marraskuussa 2007. Ohjelman tavoitteena on palauttaa Itämeri hyvään ekolokiseen tilaan vuoteen 2021 mennessä. Se koostuu neljästä osa-alueesta: rehevöityminen, meriympäristön kemiallinen saastuminen,

luonnon monimuotoisuus ja luonnonsuojelu sekä merenkulusta aiheutuvat uhat. Lisää HELCOMista: <http://www.helcom.fi>